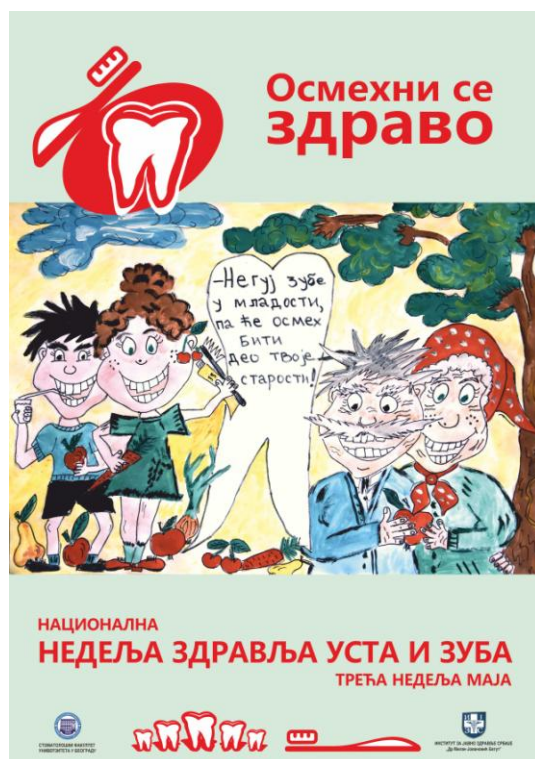

XXIX Недеља здравља уста и зуба 2019.

„ ОРАЛНО ЗДРАВЉЕ ЧУВАМО ОД НАЈРАНИЈЕГ УЗРАСТА ”

У Србији ће се од 13. до 19. маја 2019. обележити XXIX „Недеља здравља уста и зуба“. Ова кампања се обележава у организацији Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, мреже института/завода за јавно здравље и Стоматолошког факултета Универзитета у Београду.

Циљ активности у оквиру ове кампање је информисање и стицање знања у вези са значајем и начинима очувања оралног здравља у циљу његовог очувања, пре свега у дечјој популацији.

Ове године, Недеља здравља уста и зуба се обележава под слоганом „ **ОРАЛНО ЗДРАВЉЕ ЧУВАМО ОД НАЈРАНИЈЕГ УЗРАСТА** “. Слоган кампање указује на значај очувања здравља уста и зуба пре свега код најмлађе популације.

Недеља здравља уста и зуба се обележава бројним активностима као што су јавне и друге манифестације у којима учествује стручна јавност, али и општа популација. Носиоци и координатори активности током Недеље здравља уста и зуба на нивоу округа су окружни институти и заводи за јавно здравље, а за територију сваке општине службе стоматолошке заштите домова здравља, уз активно учешће приватне стоматолошке праксе, локалне заједнице, приватног сектора и удружења грађана.

У оквиру Кампање се организује конкурс за избор најбољих литерарних састава и ликовних радова намењен деци у вртићима и ученицима основних школа у Републици Србији који има за циљ подстицање здравственоваспитног рада у вртићима и основним школама на тему оралног здравља.

Опште препоруке за очување оралног здравља

Орално здравље је значајна компонента општег здравља, утиче на физичко здравље, али и на говор, самопоуздање, социјалне односе и уопштено на квалитет живота. Фактори ризика за орална обољења су најчешће и фактори ризика за хроничне незаразне болести, а обољења уста и зуба имају велики здравствени, социјални и економски значај па представљају јавно здравствени проблем.

Опште препоруке за очување оралног здравља су:

- Одржавање адекватне хигијене, што подразумева редовно прање зуба ујутро и увече као и после сваког obroка и коришћење конца за зубе
- Смањење уноса шећера и избалансирана исхрана
- Коришћење заштитне опреме за спортске активности и придржавање прописаних мера безбедности у саобраћају
- Безбедно физичко окружење
- Посете стоматологу ради редовне контроле, уклањање зубног каменца од стране стоматолога
- Престанак или смањење конзумирања алкохола
- Престанак пушења.

Подаци о оралном здрављу у свету

- Скоро половина светске популације (3,58 милијарди људи) има неко орално обољење.
- Каријес сталних зуба у свету има 2,4 милијарде људи, а 486 милиона деце има каријес млечних зуба.
- Трећина становништва 65–74 године старости у свету нема ниједан свој зуб.
- Нелечена пародонтопатија, која у крајњој фази доводи до испадања захваћених зуба, заузима међу хроничним незаразним обољењима 11. место према учесталости на глобалном нивоу. Обољења потпорног апарата зуба, која могу довести до губитка зуба, присутна су код 15–20% светске популације старости 35–44 године.
- У свету је, међу децом узраста 6–12 година, 16–40% деце имало неку трауму зуба услед небезбедних игралишта и школског окружења, саобраћајних удеса и насиља.
- Трећина становништва старости од 65-74 године нема ниједан зуб
- У Европи, проценат шестогодишњака који имају каријес варира од 20-90% у зависности од земље

- Процент становника Европе у старосној групи 65–74 године који нема ниједан природан зуб варира од 20 до 50%.
- Лечење болести уста и зуба у Европи је скупо и у просеку чини 5% укупних трошкова за здравствену заштиту у већини земаља са високим приходима. Неједнакости у оралном здрављу међу земљама и међу различитим осетљивим групама становништва постоје у читавом свету.

Показатељи оралног здравља становништва Србије

- Према последњем истраживању здравља становништва Србије из 2013. године, у Србији је мање од половине (45,6%) становништва проценило стање својих зуба и усне дупље као добро.
- Становници нижег образовног статуса и лошег материјалног стања у значајно већем проценту сопствено орално здравље процењују као лоше и у значајно мањем проценту редовно перу зубе. Ово указује на потребу изналажења начина да се повећа обухват становника из ових циљних група здравственоваспитаним радом и превентивним стоматолошким прегледима.
- Само 8,3% становника узраста 25 година и више имају све своје зубе.
- Највиши проценат оних који редовно перу зубе (72,9%) су млади узраста од 15 до 24 године.

Истраживање „Понашање у вези са здрављем код деце школског узраста“ из 2017. године је показало следеће:

- У Србији је у 2017. години 36,6% деце у седмој години живота имало све здраве зубе, а проценат деце у дванаестој години живота са свим здравим сталним зубима је износио 35,5%.
- У 2017. години на нивоу Републике Србије 88,1% деце у седмој години живота и 83,3% деце у дванаестој години живота обухваћено је локалном апликацијом концентрованих флуорида.
- Навику свакодневног прања зуба чешће од једном дневно има око две трећине анкетираних школске деце (70,9%), значајно више девојчица него дечака (82,6% према 59,9%).
- Дечаци седмог разреда основне школе најређе перу зубе свакодневно (55,8%), а најчешће ученице првог разреда средње школе (85,2%).
- Ово указује на потребу интензивирања здравствено васпитног рада на тему значаја и очувања оралног здравља и у старијим разредима основних школа.

Показатељи оралног здравља становништва Нишавског округа

- Према последњим подацима из 2018. године, на територији Нишавског округа, кариес је имало 29,3% одраслог становништва. Од гингивита је боловало 10,4%, а од пародонтопатија 13,6% популације.
- У истом периоду, кариес је имало 9,7% предшколске и 36,2% школске деце. Гингивит је био заступљенији код предшколске (10,7%) него код школске деце (5,1%). Болести пародонта су у значајном броју заступљене и код предшколске (13%) и код школске деце (15,4%).

Показатељи оралног здравља становништва града Ниша

- Према подацима из 2018. године, кариес је имало 30,2% одраслог становништва. Од гингивита је боловало 11%, а од пародонтопатија 12,5% одраслих.
- Међу школском децом, забележено је 31,3% ученика са кариозним зубима, гингивит је имало 4,4% а пародонтопатију чак 14,7% школске деце.
- Висок проценат кариеса забележен је и међу предшколском децом (28,6%), али забрињава и велика учесталост гингивита (код 12,1% деце) и пародонтопатија у овој популацији (13,7%).